

»ŽELIMO SI, DA SE MLADI GLASBENIKI RAZVIJEJO ČIM ŠIRŠE«

Konservatorij za glasbo in balet Maribor

Prisrčen sprejem in natančno izpisan vodnik za bodoče dijake sta podoba Konservatorija za glasbo in balet Maribor. Kljub zahtevni avdiciji, na katero se iz leta v leto prijavlja

več dijakov iz vse Slovenije, je za vstop in nadaljevanje šolanja lepo poskrbljeno, saj konservatorij odlikuje izjemen posluh za razvijanje ustvarjalnosti in prizadevanje pedagogov za široko izobrazbo dijakov. »Profesorji razumejo, da smo glasbeniki,« je v vodniku za prvošolce zapisala že prekaljena dijakinja. Da so mladi glasbeniki preobremenjeni, pa je prepričana direktorica šole gospa Helena Meško, ki že razmišlja o drugačnih rešitvah izobraževanja.

• **Katere vsebine imate in kako je organiziran predmetnik Konservatorija za glasbo in balet Maribor? Najbrž se že pripravljate na velik jubilej?**

Nekaj dni po koncu druge svetovne vojne si je Oton Bajde začel prizadevati za ustanovitev srednje glasbene šole v Mariboru, kar mu je v zelo kratkem času tudi uspelo. Tako bomo prihodnje leto praznovali sedemdesetletnico. Balet je mlajši, ustanovljen je bil leta 1977. Vmes so se spreminjala imena, osrednji program pa je vsa leta enak – to je vzgoja mladih glasbenih in baletnih pesalcev. V okviru naše ustanove na področju srednje stopnje izvajamo dva modula izobraževanja v glasbeni smeri in enega v plesu, želimo pa si uvesti tudi modul C za jazz. Za zdaj ta program izvajamo kot nadstandard v okviru glasbene šole. Poučujemo vse instrumente, razen citer, in klasični balet. Poleg redne šolske dejavnosti veliko pozornosti namenjamo skupni igri v orkestrih, zboru in komorni igri. Eden najstarejši ansamblov je pihalni orkester in ta se ponaša s številnimi uspehi. Mlajši so simfonični orkester, harmonikarski orkester, kitarski ansambel, zbor in t. i. big band. Koncerti in kakovostna rast ansamblov so tudi osebna izkaznica našega zavoda in upam si trditi, da dosežki presegajo tradicionalne šolske okvire. Sprememba predmetnika umetniške gimnazije je osiromašila nabor predmetov v stroki. Ta primanjkljaj poskušamo nadoknaditi z raznimi

delavnicami za dijake, kot so npr. partiturna igra, dirigiranje, vokalna tehnika, pri baletu pa omogočamo osnove maske, več karakternih plesov itd. V trenutnem predmetniku to zelo pogrešamo, ampak najti je bilo treba kompromis med številnim ur za gimnazijske in strokovne predmete.

Za dijake in njihove profesorje prirejamo še mojstrske tečaje – vsako leto jih nekaj izvedemo na šoli –, ravno tako pa se udeležujemo izobraževanj zunaj zavoda.

Stroka, tudi glasbena, se na vseh področjih hitro razvija. Treba je slediti razvoju in se nenehno primerjati s tujino. Prav v srednji šoli dijaki izjemno veliko pridobijo in razvijajo svoje sposobnosti.

• **Omenili ste že, da imate zelo razvejano koncertno dejavnost.**

Skoraj ni dneva brez koncerta ali nastopa, a nekateri koncerti imajo večjo težo in se ponašajo z daljšo tradicijo. Poleg nastopov v domači koncertni dvorani v šoli večkrat letno gostujemo v dvorani Union ali SNG Maribor. Izpostavila bi letne koncerte ansamblov in zbora in orkestra, velik dogodek pa je vsakoletna baletna produkcija v veliki dvorani SNG Maribor. Vrhunec koncertne dejavnosti je v spomladanskem času, prvi koncerti pa so že novembra in decembra, ko izvajamo praznični koncert v stolni cerkvi v Mariboru, baletni koncert v SNG Maribor ter koncert simfoničnega koncerta ob podelitvi Klasičevih nagrad.

• **Klasične nagrade so nagrade vaše šole, tako kot se na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana podeljuje Škerjančeva nagrada. Komu vi podeljete listine in diplome dr. Romana Klasičca?**

Podelimo jih pedagogom in dijakom. Prve nagrade smo podelili leta 1998. Prav je, da nagradimo zaslužne profesorje in najperspektivnejše dijake. Oboji ogromno delajo in vlagajo izjemen trud.

• **Znani ste po tem, da dijake zelo spodbujate pri komponiranju novih del.**

Tako je. V okviru projekta »dijaki komponisti«, ki ga vodita profesorja Alenka Bervar in mag. Robert Kamplet, se mladi glasbeniki preizkusijo tudi kot ustvarjalci, ne samo kot poustvarjalci. Njihove ideje, razmišljanja in sposobnosti so res izjemni. Prepričani smo, da s to izkušnjo veliko prispevamo k njihovem glasbenemu in osebnostnemu razvoju. Želimo si, da se mladi glasbeniki razvijajo čim širše, s čim večjim razponom aktivnosti. Po srednji šoli za to ni več časa. Dijaki so nas presenetili: iz interesne dejavnosti je ta projekt prerasel šolske okvire, nastajajo celo skladbe za simfonični in godalni orkester. Včasih prav osupnemo. V projektu sodelu-

Upam si trditi, da je umetniška gimnazija ena najzahtevnejših, saj je le malo šol, na katerih bi dijaki tako trdo delali. Najlepše pri tem pa je, da vse to naredijo in zmorejo z veseljem. Če jih vprašate, kako zmorejo, povedo, da težko, vendar tega ne bi zamenjali za nič na svetu.

Jejo tudi dijaki, katerih osnovna usmeritev je instrument ali petje. Ena izmed skladb, ki sta jo napisali dijakinja Neja in Živa Skrbiš v okviru tega projekta, je bila ena od obveznih skladb na letošnjem državnem tekmovanju. To so pomembni dosežki – tudi z vidika slovenske glasbene ustvarjalnosti. Žal pa v predmetniku, kot rečeno, ni prostora za več tovrstnih predmetov. Predmetnik je nabit, to je nadstandard v smislu velikega žrtvovanja tako profesorjev kot tudi dijakov samih.

• **Koliko možnosti pa imajo vaši dijaki za spoznavanje stare glasbe?**

Stara glasba je moja velika ljubezen. Vesela sem, da z novim letom 2014/15 v program srednje šole uvajamo čembalo. Ta trenutek je zgolj dopolnilni instrument za pianiste, z novim letom pa bo postal samostojni instrument v modulu B in pričakujemo, da se bodo dijaki odločali za študij tega instrumenta. Na področju stare glasbe opažamo veliko kadrovske podhranjenost, in to na ravni celotne Slovenije. Z uvedbo čembala bo stara glasba dobila več prostora tudi v rednem predmetniku. Gre za izjemno bogato obdobje, če poenostavim: gre za 400 let glasbe.

• **Kako uspešni so vaši dijaki pri nadaljevanju študija? Kam vse se vpisujejo?**

Možnosti imajo po vsej Evropi in na vseh fakultetah. Dijaki, ki pri nas obiskujejo program, v veliki večini nadaljujejo umetniško smer. Tradicionalna cilja sta Akademija za glasbo in Ljubljani in Visoka šola za glasbo in gledališko umetnost v avstrijskem Gradcu. Študij nadaljujejo še na Akademiji za glasbo v Zagrebu, trobilci pa odhajajo v Nemčijo (Freiburg, Köln). Pogosto ob srednji šoli že obiskujejo tudi akademije. Diakinja prvega letnika je uspešno opravila avdicijo na Kraljevi akademiji v Londonu ... Ob tem moram posebej omeniti še možnost, da dijaki baletnega oddelka vsa štiri leta plešejo v rednih predstavah SNG Maribor. Tam zares vidijo, kaj pomeni biti baletni pesalec. To se mi zdi vsaj enako pomembno kot vse prve nagrade, ki jih tudi dobijo. Naj ob tem še omenim, da sta bili predstavi naših mladih baletnih pesalcev v zadnjih sezonah uvrščeni v redni repertoar SNG Maribor. V zadnjih letih je javnost začela konservatorij sprejemati kot institucijo, ki bistveno prispeva k raznolikosti kulturnega dogajanja v mestu. In to ne le kot šolska ustanova, ampak kot pomemben soustvarjalec kulturne ponudbe.

Na naš konservatorij se vpisujejo dijaki iz celotne Slovenije. Vsaka šola pa ima prednosti

in slabosti – pomembno se je zavedati obojih in stremeti k razvoju in izboljšavam. Trudimo se ponuditi največ, kar zmoremo. Dijakom omogočamo različna gostovanja in udeležbe na tekmovanjih. V srednji šoli mora biti mladi glasbenik že skoraj »popolnoma narejen«. Če dijak ne obvlada osnovne veščine na izjemno visoki ravni, nima perspektive.

• **Na koga ste zelo ponosni, posebej v zadnjih letih? Pa se že vnaprej opravičiva vsem, ki jih bomo pozabili omeniti.**

Tovrstni navedki so zelo problematični. Mnogo je takih, ki so uspeli na umetniškem ali pedagoškem področju. Izognila se bom seznamu in bom povedala drugače. V sedemdesetih letih delovanja je program srednje stopnje opravilo ogromno mladih umetnikov. Na koga smo ponosni? Na generacije učiteljev, ki predano in z veliko mero navdušenja vzgajajo mlade, se izpostavljajo na koncertih in tekmovanjih, žrtvujejo sobote, praznike ... In to zato, da z dijaki vadijo in jih usmerjajo. To je tisto, na kar sem najbolj ponosna. Odlični glasbeniki in baletni pesalci so posledica tega početja.

• **Na kateri dogodek vabite v zadnjih mesecih letošnjega šolskega leta?**

Vrhunec koncertne sezone je neposredno pred majskimi počitnicami, in sicer z letnim koncertom simfoničnega orkestra. V maju sledita še koncert maturanov, ki ga letos pripravljamo skupaj s partnersko šolo iz Beograda, tj. Glasbena šola Kosta Manojlovič, koncert pihalnih orkestrrov, potem pa se koncertna sezona počasi zaključuje. Zelo težko je najti ravnovesje med vsemi aktivnostmi. Gimnazijski program in matura na koncu, koncerti, tekmovanja. Naši dijaki takrat ogromno delajo. Njihovi profesorji pa tudi. Upam si trditi, da je umetniška gimnazija ena najzahtevnejših, saj je le malo šol, na katerih bi dijaki tako trdo delali. Najlepše pri tem pa je, da vse to naredijo in zmorejo z veseljem. Če jih vprašate, kako zmorejo, povedo, da težko, vendar tega ne bi zamenjali za nič na svetu.

• **In kako ob tem napornem urniku poskrbite za mednarodno dejavnost?**

Pogled čez meje naše države je pomemben. Slovenija je majhna, zato je to še toliko bolj poudarjeno. Na ravni koncertnih izmenjav sodelujemo z nekaj šolami, povezujemo pa se tudi z akademijami – največ in na ravni gostujočih profesorjev. Trenutno šola ni vključena v noben evropski projekt. Seveda iščemo sorodne šole in okolja, povezujemo se z zamejci, šolo Glasbene matice iz Trsta. Kadar v Mariboru gostujejo priznani solisti, bodisi v orkestrskem bodisi v komornem ciklu, poskušamo te glasbenike tudi povabiti, da pri nas izvedejo delavnico z našimi dijakimi. Stik otrok s profesorji in glasbeniki od drugod se nam zdi zelo pomemben, ravno tako kot to velja za omogočanje čim več koncertnih nastopov in udeležb na tekmovanjih v času šolanja na srednji stopnji. Tako si dijaki pridobijo izkušnje in dragoceno znanje, ki jim v nadaljnjem umetniškem razvoju zelo koristijo.

Veronika Brvar

GLASBENI SISTEM S ŠIRINO

Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana

Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana je v teh dneh na sprejemnih izpitih izbral novo generacijo dijakov,

ki bo v naslednjih štirih letih stopila na pot bodočih profesionalnih glasbenikov in plesalcev. Konservatorij ni samo izobraževalna ustanova, ampak tudi hram kulture, ki spodbuja, vzgaja in sooblikuje kulturno podobo glavnega mesta ter ambiciozno načrtuje gostovanja tudi zunaj domačega okolja. Programe, profesorje, sodelavce in še veliko zanimivih informacij razkrivajo spletne strani, o zgodovini šole pa obstaja tudi bogata monografija, ki je izšla ob jubileju ljubljanskega konservatorija. Jubilej, nagrade in avdicije za vpis so bile samo iztočnica za pogovor z direktorjem šole Dejanom Preiščkom, ki nam je odkril, da ima Slovenija enega najboljših glasbenih programov za izobraževanje na srednji stopnji.

• **Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana (KGBL) je naslednik Srednje glasbene in baletne šole in prav lani je ta šola praznovala 60-letnico delovanja.**

Šola je praznovala 60. jubilej pod imenom Srednja glasbena šola, baletna šola pa je bila ustanovljena leto dni pred tem. Seveda je tovrstna oblika izobraževanja obstajala že veliko prej pri različnih ustanovah, kot so bile npr. Ljubljanska stolnica, Glasbena matica.

• **Kako je organizirano šolanje na KGBL? V katere oddelke vpisujete in katere bi si še želeli imeti?**

Naš predmetnik obsega dva glavna modula – glasbo in ples. Glasbena izobraževanje ima tri module: glasbena teorija, modul za instrumentaliste ter pevce in modul za jazz ter zabavno glasbo. Plesni modul vključuje izobraževanje baletnih pesalcev, za sodobni ples pa skrbi Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana. Oddelek jazza je tudi edini tovrstni srednješolski modul v Sloveniji. Nekatere glasbene šole po Sloveniji tudi poučujejo jazz, vendar v okviru nadstandardnega programa. Ker smo zdaj tik pred sprejemnimi izpiti (20. in 21. 3.), se pripravljamo na sprejem 112 dijakov. To nam je odobrilo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Pogosto se nam zgodi, da vsi, ki naredijo sprejemni izpit, ne morejo biti vpisani na našo šolo, ker preprosto ni mest.

• **In katere možnosti jim nato ponudite?**

Z veseljem bi sprejeli vse, saj moramo včasih odkloniti res zelo primerne kandidate, pa tudi število prijavljenih kandidatov na določenih instrumentih se iz leta v leto spreminja. Kot saksofonist lahko povem, da smo imeli lani na sprejemnem izpitu le enega kandidata, pred dvema letoma pa dvanajst, kar pomeni, da je bila selekcija veliko hujša. Izbiramo najboljše

V tujini naredijo mednarodni razpis za profesuro in nato izberejo kandidate, ki jih povabijo v habilitacijski postopek. Tisti, ki je izbran na podlagi uspešno opravljenega preizkusa, je opravil habilitacijo. Pri nas pa se mora postopek habilitacije opraviti prej in šele to je pogoj, da se lahko kot docent prijaviš na Akademijo za glasbo.

dijake, ne glede na instrument oz. vpisani glavni predmet. Tiste, ki niso sprejeti, opozorimo še na možnost vpisa v srednjo glasbena šola v Velenju, Celju.

S prenovu učnih načrtov bo v predmetnik vključen tudi čembalo kot samostojni instrument, pomembno pa se mi zdi, da razmišljamo tudi o drugih instrumentih, nujnih za izvajanje stare glasbe, npr. pihalih, trobilnih idr.

• **Ali pridobitev naziva »konservatorij za glasbo« pomeni hkrati tudi višji status, kot ga je imela Srednja glasbena šola?**

Formalno je status enak. Seveda se vsi trudimo, da bi dijakom omogočili najboljše izobraževanje. Umetniško izobraževanje je odvisno od profesorjev. Sama šola, ne glede na starost stavbe, ni pomembna. K nam se vpisujejo dijaki iz vse Slovenije, ker si želijo nadaljevati študij pri točno določenem profesorju. Ker je to individualni pouk, se najprej odločajo za profesorja in šele potem izberejo šolo. Glede na svoja opažanja bi lahko trdil, da bolj ko so dijaki nadarjeni, izrazitejša je želja po študiju pri določenem profesorju. Denimo izjemno nadarjena Eva Nina Kozmus je iz Žalca in si je želela nadaljevati študij pri flavtistiki Mileni Lipovšek na našem konservatoriju. Politika naše šole je bila, da poskušamo zagotoviti čim širši nabor profesorjev. Jedro sestavljajo profesorji, ki so redno zaposleni na KGBL, poleg teh kakovostnih profesorjev pa imamo še soliste iz orkestrrov (Simfonični RTV, SF) in tudi akademske profesorje. Ti dajo našim dijakom širino in ustvarijo povezavo z orkestri in Akademijo za glasbo, kamor naj bi se pozneje vpisali. Tudi pri baletu imamo dobro povezavo s SNG Opero in baletom Ljubljana. Dijak želi zelo zgodaj sodelujejo v raznih predstavah v operi, umetniški vodja opere pa občasno dela tudi z našimi dijakimi.

• **Kako vas pri teh prizadevanjih podpira Ministrstvo za izobraževanje? Ali podpira, da si izberete najboljše sodelavce tudi zunaj šole?**

Večje razumevanje pokažejo ti vrhunski umetniki, ki pridejo k nam učit za zelo nizke honorarje. Profesorji res ne pridejo sem zaradi denarja, ampak čutijo to kot poslanstvo in radi delajo z našimi dijakimi. Glede na svoje izkušnje iz tujine pa bi še izpostavil, da nima veliko držav tako kakovostnega glasbenega in plesnega izobraževanja. Kot glasbenik lahko sicer kom-

